

Dosarul nr. 3ra-196/23
2-20131394-01-3ra-17022023

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central (jud. V. Pîslariuc)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. Gh. Mîra, A. Bostan, Gr. Dașchevici)

Î N C H E I E R E

14 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Oxana Parfeni
Aliona Donos
Mariana Ursachi

examinând admisibilitatea recursului depus de Ghenadie Șoitu, reprezentat de avocatul Stela Lefter,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ghenadie Șoitu împotriva Primăriei satului Cinișeuți, raionul Rezina cu privire la obligarea eliberării extrasului din Registrul deținătorului de teren, pentru terenul alocat lui Ghenadie Șoitu, prin decizia Consiliului local nr. 03 din 21 noiembrie 2003 și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 08 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul depus de Primăria satului Cinișeuți, raionul Rezina și s-a casat hotărârea din 29 aprilie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 22 octombrie 2020, Ghenadie Șoitu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei Cinișeuți, raionul Rezina cu privire la obligarea eliberării extrasului din Registrul deținătorului de teren, pentru terenul alocat prin decizia Consiliului local nr. 03 din 21 noiembrie 2003 și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, fiind originar din satul Cinișeuți, r-nul Rezina, în anul 2003 s-a adresat cu o cerere de a i se aloca teren pentru construcția casei de locuit. Prin urmare, Consiliul local prin Decizia nr. 03 din 21 noiembrie 2003, a decis „satisfacerea cererii reclamantului pozitiv, a elibera până la 0,15 ha de pământ, reieșind din situația creată lângă casa de locuit”.

A relatat că, gospodăria ce se afla în vecinătatea terenului care i-a fost atribuit, cu nr. cadastral XXXXX, care aparținea consăteanului Nistor Oleg, a fost scoasă în vânzare și reclamantul în anul 2005 a procurat această gospodărie, fapt confirmat prin recipisa din 18 octombrie 2005.

La momentul efectuării tranzacției, gospodăria lui Nistor Oleg nu era înregistrată în Registrul bunurilor imobile. Astfel, reclamantul împreună cu proprietarul gospodăriei, au mers la Primărie pentru a anunța despre tranzacția data și secretarul a făcut înregistrări noi în Registrul de evidență pe gospodării, a eliberat Extrasul din Registrul din cartea imobilului direct pe numele reclamantului, după care această gospodărie a fost înregistrată în Registrul bunurilor imobile pe numele reclamantului. Ulterior, a construit un gard, care îngrădește ambele terenuri sub o îngrădire.

Văzând că măsurările masive așa și nu s-au efectuat, la data de 01 septembrie 2020 s-a adresat către primărie să i se elibereze Extrasul din Registrul deținătorilor de teren, cu scopul de a înregistra oficial terenul alocat în baza deciziei din 2003.

Prin urmare, la data de 07 septembrie 2020 pârâtul a oferit un răspuns prin care a menționat că, „nu poate fi soluționată cererea, fiindcă pe teritoriul Primăriei Cinișeuți, nu au fost efectuate măsurări masive de aceia terenul dat la moment nu are perfectate actele”.

Prin cererea prealabilă din 25 septembrie 2020, a mai acordat un termen pârâtului de a soluționa litigiul pe cale amiabilă, însă prin răspunsul din 05 octombrie 2020 s-a refuzat în cerința reclamantului, motivând că i s-a alocat teren aferent casei de locuit gratis „atribuirea repetată în proprietate privată cetățenilor, se efectuează contra plată și se efectuează prin vânzarea la licitație”.

Considera reclamantul că refuzul pârâtului de a elibera Extrasul din Registrul de evidență pe gospodării, este unul lipsit de temei legal.

A solicitat admiterea acțiunii, cu obligarea pârâtului să elibereze pe numele său Extrasul din Registrul deținătorului de teren, pe terenul alocat prin Decizia Consiliului local nr. 03 din 21 noiembrie 2003 din s. Cinișeuți, r-nul Rezina.

Prin hotărârea din 29 aprilie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, a fost admisă parțial acțiunea înaintată de Ghenadie Șoitu. S-a obligat Primăria Cinișeuți, raionul Rezina să elibereze reclamantului Ghenadie Șoitu, extrasul din Registrul deținătorului de teren, pentru terenul alocat prin decizia Consiliului local Cinișeuți nr. 03 din 21 noiembrie 2003. Pretențiile în partea încasării cheltuielilor de judecată, au fost respinse ca neîntemeiate.

Pentru a decide astfel, prima instanță a constatat, odată ce prin emiterea deciziei Consiliului Cinișeuți nr. 03 din 21 noiembrie 2003, s-a decis atribuirea lui Șoitu Ghenadie lotului de teren lângă casa de locuit, cu suprafața de până la 0,15 ha, autoritatea administrației publice locale urmează să-i elibereze actele confirmative a dreptului de proprietate asupra terenului, ori, decizia Consiliului, la moment nu este contestată și nefiind anulată, produce efecte juridice corespunzătoare.

În astfel de circumstanțe, instanța a apreciat ca fiind neîntemeiat refuzul autorității administrației publice locale de a-i elibera lui Șoitu Ghenadie actele confirmative a dreptului de proprietate asupra terenului.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 24 mai 2021 Primăria Cinișeuți, raionul Rezina a depus apel, solicitând casarea hotărârii din 29 aprilie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, cu pronunțarea unei noi decizii, prin care acțiunea să fie respinsă.

Prin decizia din 08 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul depus de Primăria satului Cinișeuți, raionul Rezina. S-a casat integral hotărârea din 29 aprilie 2021 a Judecătoriei Orhei sediul central și s-a adoptat o nouă decizie, prin care, s-a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Ghenadie Șoitu.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că este indubitabil faptul că autoritatea publică pârâtă este în imposibilitatea eliberării Extrasului din Registrul deținătorului de teren, pentru un teren în privința căruia nu a fost finalizată procedura formării acestuia și datele despre care nu au fost înscrise în Registrul bunurilor imobile.

La 14 noiembrie 2022, Ghenadie Șoitu, reprezentat de avocatul Stela Lefter, prin intermediul oficiului poștal, a depus recurs împotriva deciziei din 08 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei decizii noi, prin care cererea de chemare în judecată depusă de Ghenadie Șoitu să fie admisă integral și compensarea cheltuielilor de judecată. Ulterior, la 26 ianuarie 2023, Ghenadie Șoitu, reprezentat de avocatul Stela Lefter a prezentat motivarea recursului.

În motivarea recursului, a menționat că decizia Consiliului local Cinișeuți nr. 3 din 21 noiembrie 2003 nu a fost executată, iar titlul de autentificare a deținătorului de teren din 24 februarie 2006 a fost eliberat pe terenul de pe lângă casa de locuit ce a aparținut lui Nistor Oleg (decedat), gospodărie ce a fost procurată de Șoitu Ghenadie, fapt confirmat și de reprezentantul pârâtului, fapt care a fost apreciat corect de prima instanță și ignorat de instanța de apel.

A indicat că instanța de apel a ignorat faptul că la moment decizia Consiliului local Cinișeuți nu este contestată, prin urmare este în vigoare și produce efecte juridice, iar refuzul de a-i elibera extrasul din Registrul deținătorului de teren duce la încălcarea drepturilor sale legale de a-și legaliza drepturile sale asupra terenului nominalizat.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul depus de Ghenadie Șoitu, reprezentat de avocatul Stela Lefter, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) din Codul administrativ (în vigoare la data depunerii recursului), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat de către Curtea de Apel Chișinău la data de 08 noiembrie 2022, dar a fost notificat lui Ghenadie Șoitu, prin intermediul oficiului poștal și reprezentantului său, avocatul Stela Lefter, prin intermediul poștei electronice, la data de 11 noiembrie 2022, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică și scrisoarea de însoțire (f.d. 158).

La 14 noiembrie 2022, Ghenadie Șoitu, reprezentat de avocatul Stela Lefter, a depus recurs împotriva deciziei din 08 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 160).

Alineatul (2) al art. 245 alin. (1) din Codul administrativ (în vigoare la data depunerii recursului), prevedea că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că copia deciziei motivate a instanței de apel a fost notificată recurentului, la data de 03 februarie 2023, fapt confirmat prin avizul de recepție, anexat la materialele cauzei (f.d.164), iar reprezentantului său, avocatul Stela Lefter, la data de 25 ianuarie 2023, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică (f.d. 159 verso).

La 26 ianuarie 2023, Ghenadie Șoitu, reprezentat de avocatul Stela Lefter, a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 08 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 165-168).

Astfel, recursul depus de Ghenadie Șoitu, reprezentat de avocatul Stela Lefter, împotriva deciziei din 08 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău este în termen.

La 20 februarie 2023, copia recursului a fost expediată în adresa participanților la proces, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d.182).

Referințe nu au fost depuse.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Consiliul municipal Chișinău, în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Conform art. 246 alin. (2) din Codul administrativ, în vigoare la data depunerii recursului, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a) - f).

Din analiza prevederilor citate, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, depus până la data de 01 septembrie 2023, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate la art. 246 alin. (2) din Codul administrativ ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ, în vigoare la data depunerii recursului. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu

privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Ghenadie Șoitu, reprezentat de avocatul Stela Lefter.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Ghenadie Șoitu, reprezentat de avocatul Stela Lefter, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

judecători

Aliona Donos

Mariana Ursachi